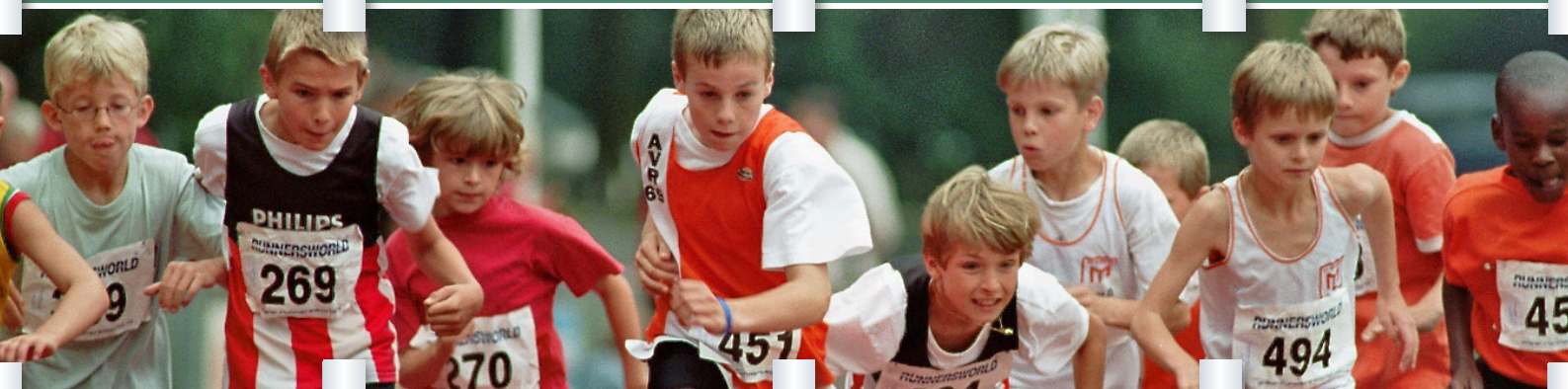

INHOUDSOPGAVE

BIJLAGE 1	2
Verslag Wmo werkbijeenkomsten voorjaar 2011	
Verslag Wmo werkbijeenkomsten 19 mei en 6 juni 2011	3
Werkbijeenkomst 19 mei 2011	3
Werkbijeenkomst 6 juni 2011	4
1. Samenwonen, samenleven en samenwerken	5
2. Opgroeien	6
3. Inzetten voor de ander	8
4. Toegankelijkheid	9
5. Zelfstandig blijven	10
6. Vrije tijdsbesteding	11
BIJLAGE 2	13
Input adviescommissie WZW ten behoeve van werkbijeenkomst 19 mei 2011	
Advies van adviescommissie WZW	14
Kernpunten voor het WMO beleidsplan 2012-2015	15
BIJLAGE 3	17
De Kanteling	17
Project De Kanteling van de VNG	18
Eerste uitgangspunt	18
Inhoudelijk: Verantwoordelijkheidsladder	18
Tweede uitgangspunt	19
Proces: Resultaat/maatwerk in plaats van standaardvoorzieningen	19
Drie sporen	19
Kanteling in Reusel-De Mierden	20
Investeren in De Kanteling.	21
BIJLAGE 4	22
Gebruikte afkortingen en termen	
Gebruikte afkortingen en termen	23
Gebruikte begrippen:	24

BIJLAGE 1

Verslag Wmo werkbijeenkomsten voorjaar 2011

Verslag Wmo werkbijeenkomsten 19 mei en 6 juni 2011

Ter voorbereiding op het beleidsplan Wmo 2012-2015 zijn er diverse bijeenkomsten georganiseerd. Op 19 mei heeft een werkbijeenkomst plaatsgevonden met de raad en duo commissieleden. Ook waren hierbij leden van de adviescommissie Wonen Zorg en Welzijn en leden van de dorpsraden uit de kernen aanwezig. Het doel van de werkbijeenkomst was als volgt:

De raad en leden adviescommissie WZW informeren over de evaluatie van het Wmo beleidsplan 2008-2011. Hierbij is een overzicht opgesteld wat inzicht geeft in de financiën van het huidige Wmo beleidsplan en de al ingeboekte bezuinigingen.

De raad en leden adviescommissie WZW informeren over de speerpunten en nieuwe thema's die geformuleerd zijn op basis van de evaluatie en ontwikkelingen zoals beschreven in de evaluatie. Tevens zijn zij in stelling gebracht om speerpunten en thema's aan te vullen of te veranderen. De adviescommissie WZW had hierbij een adviserende rol (het schriftelijk advies is als bijlage toegevoegd)

Hieronder in het kort de belangrijkste conclusies/ aandachtspunten die aan de orde zijn gekomen tijdens de werkbijeenkomst van 19 mei 211.

Werkbijeenkomst 19 mei 2011

Reacties op de stellingen:

De adviescommissie WZW hebben voldoende invloed op het Wmo-beleid

- Op welke onderwerpen wordt geacht een advies te geven? Hiernaar is de adviescommissie zoekende en wil hierbij graag ondersteuning. De contacten met de gemeente zijn goed.
- De dorpsraden vinden de ondersteuning vanuit de gemeente prima.
- Hoe ziet u de rol van de dorpsraad? Als een intermediaire functie die gestalte moet gaan krijgen. Deze discussie zou gevoerd moeten worden. Dorpsraden willen deze taak graag op zich nemen, de bereidheid is groot.
- Verenigingen en vrijwilligersorganisaties moeten ook mensen met een ondersteuningsbehoefte de mogelijkheid bieden mee te participeren.
- Er moet professionele ondersteuning zijn waar nodig. Ketensamenwerking tussen verenigingen en gehandicaptenorganisaties.
- Verenigingen moeten zich wel veel meer inzetten om deze jongeren binnen te halen. Eventueel opnemen in subsidiebeleid. Mogelijkheid om als verenigingen samen iets te organiseren voor deze groep.
- Toegankelijkheid van de natuurgebieden moet worden vergroot.
- Integraliteit is belangrijk.
- Eventueel samenwerking met de Kempengemeenten zoeken.
- Er moet geen verplichting zijn om mee te doen. Ik mis de wens van de gehandicapten. Beter is het om vraag gestuurd te werken.
- Kantelen betekent ook uitbreiding van het minimabeleid
- Niet vanzelfsprekend. Kijken naar oorzaak en wat daarvoor nodig is. Per vraag beoordelen. Beleid herzien is niet nodig.
- Integraal benaderen.
- Kantelen is niet hetzelfde als bezuinigen. Vraag en financiële gevolgen zijn nog onbekend.
- Mensen en hun eigen sociale netwerk zijn primair verantwoordelijk voor hun eigen welzijn, de verantwoordelijkheidsladder is hierin leidend
- Niet iedereen heeft een sociaal netwerk. Infrastructuur blijft nodig.
- Loket kan het sociale netwerk beoordelen.
- Bouwen aan een steunsysteem binnen wijken/kernen en investeren in faciliteiten hiervoor.
- In 'Het Gesprek' wordt de oplossingsrichtlijn bepaald, indicatiestelling is dan niet meer nodig.
- Bureaucratie voorkomen. Zo min mogelijk indicatiestelling.
- Is dit een kerntaak van de gemeente? Zo ja, met zorginstellingen praten hierover.

Terugkoppeling vanuit werkgroepen:

- Raad is het eens met speerpunten.
- Verdiepingsslag op thema's is wenselijk, vervolgspraak wordt gepland.
- Thema's / Kanteling moeten met inwoners worden besproken.
- Graag tussentijds evalueren 1 of 2 keer per jaar (met raad).
- Dorpsraden moeten goed gefaciliteerd worden.
- Dorpsraad in Reusel oprichten.
- Bewustwording Kanteling bij ketenpartners is essentieel.
- Welzijn betekent ook ruimtelijke invulling, bijv. hoe ziet speeltuin eruit.
- Bezuinigen in proces maar niet in product. Bijvoorbeeld geen indicaties meer.
- Begroting opbouwen in thema's.
- Aandacht voor de mantelzorgers.
- Formuleer doelstellingen niet te smart, heeft ook keerzijde.
- Communicatie in alle speerpunten / thema's toevoegen.
- Heb oog voor alle doelgroepen.
- Maatschappelijke stages promoten, visie op stage laten vastleggen.
- Rol dorpsraad verhogen.
- Organiseer discussieavonden met inwoners gezamenlijk met dorpsraden en WZW om draagvlak te creëren.
- Steunsystemen faciliteren.
- Belangrijk om de koppeling tussen andere beleidsterreinen te zoeken.

De algehele conclusie van de werkbijeenkomst op 19 mei was dat alle fracties, de adviescommissie WZW en dorpsraden zich konden vinden in de notities "terugblik (eerste) beleidsplan Wmo 2008-2012" en de notitie "speerpunten en nieuwe thema Wmo beleidsplan 2012-2015".

Wel werd door de raad aangegeven dat er behoefte is aan meer concretisering. Wat zijn de maatschappelijke effecten en doelstellingen per thema? Dat was de vraag die u graag verder wilde uitwerken.

Daarom is besloten om een tweede werkbijeenkomst te organiseren. Deze heeft inmiddels plaatsgevonden op 6 juni 2011. Tijdens deze avond zijn de thema's verder uitgediept, zijn maatschappelijke effecten benoemd en zijn er doelstellingen geformuleerd. Deze verdiepingsslag heeft plaatsgevonden aan de hand van een ingevuld sjabloon dat de laatste weken tot stand is gekomen in gesprekken met andere partners. De uitkomst van de bijeenkomst op 6 juni is in dit sjabloon verder aangevuld. We hebben hiermee getracht de belangrijkste input in 1 schema te bundelen. Deze input van beide bijeenkomsten nemen wij mee in het te vormen nieuwe Wmo beleidsplan 2012-2015.

Werkbijeenkomst 6 juni 2011

06-06-2011 C. Kokken: heeft als algemene inleidende opmerking dat de problemen/ belemmeringen van mensen met een minimuminkomen via de thematische benadering minder goed in beeld komen.

1. Samenwonen, samenleven en samenwerken

Maatschappelijk effect: sociale samenhang en de leefbaarheid vergroten.

GGD

Pluspunten	Zorgpunten
Betrokkenheid van inwoners is groot	Gemeente zou meer moeten/kunnen doen om inwoners te activeren. Maar 1 op de 5 inwoners is actief geweest om de buurt te verbeteren (regio 15%).

(Zorg) aanbieders

Aanbevelingen	Zorgpunten
Combinatie tussen formele en informele zorg leggen	Een zorgpunt is de IQ maatregel
Er zou per kern een zorgcoördinator moeten komen welke: - kan zorgdragen voor de zorgvragen - samenwerkt met het dorpservicepunt - welke informele steunsystemen mee kan opbouwen - samenwerkt met alle ketenpartners	
Maak van de titel samenwonen, samenleven en werken (incl Wwb en dagbesteding).	
Stimuleer burgerinitiatieven.	

Raadsleden

Aanzet tot doelstellingen

De structuur vanuit de iDOP's met dorpsraden en werkgroepen werkt goed, zorg dat dit verankerd wordt
Diep de oplegger verder uit (HM en LM) Welke projecten moeten nog aanbod komen?
Vergroot de sociale samenhang
Dorscoördinator is optie
Dorpsraad Reusel oprichten (is dit ook een wens vanuit de kern?)
Onder leefbaarheid ook verstaan het in stand moeten houden van basisvoorzieningen. Zo'n basisvoorziening zou niet per definitie in de grootste kern hoeven te staan
WWB-ers inzetten tbv voorliggende voorzieningen

Ook in de effectomschrijving “werken” noemen en daarmee de Wmo koppelen met WWB en WSW

Qua wonen dienen de verschillende doelgroepen gemixt te (blijven) worden: zorgvragers en niet-zorgvragers.

Aandacht voor participatie in verenigingsleven bij kinderen met ouders met een minimuminkomen.

2. Opgroeien

Maatschappelijk effect: het creëren van kansen en ontwikkelings mogelijkheden voor de jeugd.

GGD

Pluspunten

Zorgpunten

Met de meeste ouders in Reusel-De Mierden gaat het goed bij de opvoeding van hun kind.

Ouders met een laag inkomen ervaren vaker stress bij de opvoeding en vragen vaker professionele hulp.

Steeds meer jongeren met een probleem dat dag en nacht speelt weten de weg te vinden naar hun leerlingbegeleider.

Ondersteuning gewenst bij voorlichting over seksualiteit en autisme

Het is goed nieuws dat de groep jongeren die in 2007 alcohol drinkt beduidend kleiner is dan in 2003.

Gezinnen met een geringe sociale redzaamheid vormen een belangrijke risicogroep voor de ontwikkeling van hun kinderen.

In tegenstelling tot de jongeren behoren in Reusel-De Mierden minder ouderen tot de groep overmatige drinkers.

Jongeren met laagopgeleide ouders hebben veel vaker één of meer problemen die dag en nacht spelen.

Jongeren die drinken, drinken te veel

Veel ouders keuren het drankgebruik van hun kind goed.

(Zorg) aanbieders

Aanbevelingen

Zorgpunten

Zorg voor gesprekspartners voor ouders (vraagbaak bestaande uit ervaringsdeskundigen (CJG))

Verdwijnen rugzakjes

Wederkerigheid

Ouders hebben het gevoel steeds te moeten “vechten”

Realiseer dat de zorg voor gezinnen met geringe sociale redzaamheid voldoet aan de voorwaarden voor verantwoorde zorg:

- in een zo vroeg mogelijk stadium wordt actief, outreachende zorg en ondersteuning geboden
- goede toegankelijke en snelle toewijzing van zorg, ondersteuningsbehoefte van het gezin staat centraal en er is 1 integraal zorgplan en aanspreekpunt.

IQ maatregel

Raadsleden

Aanzet tot doelstellingen

Toegang tot informatie en professionele ondersteuning verbeteren, m.n. voor de lage inkomensgroepen.

Probeer zoveel mogelijk kinderen te laten participeren

Zet een vraagbaak op, (ervaringsdeskundigen)

Geef koffieochtend op school en laat het CJG info geven

Verenigingen zouden ergens een ankerpunt geboden moeten worden om bij wijze van vangnet een signaal over hun leden af te kunnen geven. Liever opvang in het informele netwerk, dan in het formele.

Het niet alleen in structuren zoeken, maar ook in de sociale samenhang (thema 1)

3. Inzetten voor de ander

Maatschappelijk effect: sociale participatie ondersteunen en vergroten en het beroep op de professionele organisaties verminderen.

GGD

Pluspunten	Zorgpunten
In Reusel-De Mierden geeft jong en oud mantelzorg	Van de ouderen mantelzorgers voelt ongeveer 1 op de 5 zich (tamelijk) zwaar belast.
De groep volwassenen die mantelzorg geeft is sinds 2005 groter geworden en deze hulp wordt vaker gegeven aan burens, vrienden en kennissen.	Mensen zonder baan doen minder vaak vrijwilligerswerk.
De ouderen krijgen eens zoveel mantelzorg dan in de regio	Vrijwilligerswerk onder jongeren is afgenomen.
Ouderen krijgen deze hulp vooral van hun kinderen	
De groep inwoners die mantelzorg krijgt is vooral bij de groep later opgeleiden toegenomen t.o.v. 2006	
Ruim 1 op de 3 volwassenen doet vrijwilligerswerk.	

(Zorg) aanbieders

Aanbevelingen	Zorgpunten
Maak de volgende stap binnen familie­zorg	Door de vergrijzing zal het aantal hulpbehoevenden de komende jaren nog flink toenemen.
Er is behoefte aan lotgenotencontact (denk ook aan de vraagbaak bestaande uit ervaringsdeskundigen)	
Stimuleer mensen zonder baan om vrijwilligerswerk te gaan doen.	

Raadsleden

Aanzet tot doelstellingen

In het maatschappelijk effect het woord ondersteunen opnemen (sociale participatie ondersteunen en vergroten en het beroep op de professionele organisaties verminderen)

Mantelzorgers die overbelast zijn, ondersteunen

Maatschappelijke stages inzetten (wel eerst opnieuw tegen het licht houden om het juiste effect te bereiken).

Verenigingen meer met elkaar en voor elkaar laten doen en dit belonen (wederkerigheid).

Inzetbaarheid van gepensioneerden

4.Toegankelijkheid

Maatschappelijk effect: iedereen kan meedoen in de maatschappij (inclusief beleid)

GGD

Pluspunten

De meeste ouderen in Reusel-De Mierden behoren tot het netwerktype “lokaal geïntegreerd, gevolgd door het netwerktype “familiegericht”.

Zorgpunten

Minder eenzaamheid bij ouderen in de regio: maar deze trend is in Reusel-De Mierden niet zichtbaar.

Ook jongere mensen zijn eenzaam

Laag inkomen – hoog risico op eenzaamheid.

(Zorg) aanbieders

Aanbevelingen

Bezuinig op proces en niet op product

Bij deelname aan verenigingsleven letten op participatie ambitie

Zorg ervoor dat naast openbare gebouwen ook de natuur toegankelijk is.

Versterk de signaleringsfunctie van sleutelfiguren en train hen om eenzaamheid en sociaal isolement eerder te signaleren en bespreekbaar te maken.

Raadsleden

Aanzet tot doelstellingen

Wmo niet alleen richten op de kwetsbaren, maar ook op de relatie van die groep met de weerbaren.

Zoek de samenwerking met andere Kempengemeenten daar waar wij te klein zijn

Bij bouw en verbouw, levensloopbestendigheidseisen meenemen

Keuze voor soort verbouwing ligt altijd bij de cliënt maar de consequentie ook.

Eerst “verleiden” om de eigen verantwoordelijkheid te nemen (Kanteling).

Vermogenstoets invoeren?

Pleit voor gemeentelijke bestuurlijke stukken waarin het inclusiefbeleid zichtbaar is gemaakt;

5. Zelfstandig blijven

Maatschappelijk effect: inwoners zoveel mogelijk zelfstandig te laten functioneren binnen de maatschappij.

GGD

Pluspunten

Zorgpunten

Veel meer ouderen dan in de regio weten waar ze Wmo voorzieningen kunnen aanvragen.

1 op de 5 ouderen heeft weinig regie over eigen leven

Meer dan de helft van de ouderen geeft aan (indien nodig) gebruik te kunnen maken van diensten zoals hulp bij het huishouden of maaltijdverzorging en/of verpleging en verzorging bij een nabijgelegen dienstencentrum, bejaarden-of verzorgingstehuis.

Ouderen met een lage SES blijken vaker niet zelfredzaamheid te zijn dan ouderen met een hoge(re) SES.

In Reusel-De Mierden voelen minder ouderen zich psychisch ongezond en ook minderen ouderen hebben een hoog risico om een angststoornis of depressie te krijgen.

Laag inkomen – veel beperkingen in dagelijks functioneren.

Laag inkomen – meer behoefte aan Wmo voorzieningen.

Minimaal 80 inwoners in 2009 slachtoffer van huiselijk geweld.
De meeste gevallen worden niet gemeld.

1 op de 3 jongeren met psychische problemen denkt aan zelfdoding.

(Zorg) aanbieders

Aanbevelingen

Stimuleer burgerinitiatief

Besteedt de komende beleidsperiode aandacht aan de kwetsbare ouderen.

Richt je bij het geven van bekendheid over de mogelijkheden van het loket van A tot Z vooral op de ouderen met een laag inkomen en ouderen die alleen wonen.

Raadsleden

Aanzet tot doelstellingen

Geen indicatiestelling meer nodig na Kantelingsgesprek

Bureaucratie verminderen

Minimale verordening, beleidsvrijheid bij het loket van A tot Z

De doelgroep “dementie” opnemen binnen dit thema

Gemengd bouwen geeft behoudt van en stimulering van sociale betrokkenheid

Er is vaak bij laag inkomen veel vermogen maar de groep met de laagste inkomens weet de Wmo-voorziening moeilijker te vinden.

Hoog aantal slachtoffers huiselijk geweld, zorg voor een goede signaleringsfunctie.

6. Vrije tijdsbesteding

Maatschappelijk effect: het vergroten van het welbevinden en zelfredzaamheid van inwoners.

GGD

Pluspunten

Volwassenen en jongeren van 12 tot en met 18 jaar zijn vaker lid van een (sport) vereniging dan in de regio.

Veel ouderen zijn lokaal geïntegreerd en nemen deel aan (groeps) bijeenkomsten.

De tevredenheid over de voorzieningen in de buurt is groot.

Zorgpunten

Kinderen in gezinnen met een minimum inkomen sporten minder.

Jongeren en volwassenen vinden dat er te weinig voorzieningen zijn voor de jeugd.

(Zorg) aanbieders

Aanbevelingen

Zorgpunten

Wandelen in de wijk is een goed lopend initiatief in de gemeente Geldrop Mierlo.

Stimuleer en faciliteer kinderen uit gezinnen met een laag inkomen om lid te worden van een (sport) vereniging.

Stimuleer jongeren om zelf een ontmoetingsplaats te creëren en (daar) leuke dingen te organiseren.

Raadsleden

Aanzet tot doelstellingen

Welbevinden in het maatschappelijk effect opnemen

Er zijn al veel voorzieningen maar niet echt veel voor de jeugd van 12-16; heeft die daar wel echt behoefte aan?

Integratie van mensen met een beperking vergroten bij activiteiten die nu al op vrijwillig basis plaatsvinden, zoals bijv. de wandelclub.

BIJLAGE 2

**Input adviescommissie WZW ten behoeve van
werkbijeenkomst 19 mei 2011**

Advies van adviescommissie WZW

Het zijn (nog steeds) turbulente tijden in WMO land. Enerzijds worden lokale overheden geconfronteerd met bezuinigingen terwijl anderzijds de centrale overheid steeds meer taken neerlegt bij de lokale overheden. Overdracht die vaak gepaard gaat met een (stevige) bezuiniging. Het gevolg hiervan is dat er lokaal keuzes gemaakt moeten worden. De adviescommissie WZW vraagt voor het WMO beleidsplan 2012-2015 aandacht voor onderstaande kernpunten. Deze notitie beoogt voor dit moment niet compleet te zijn, maar geeft aan op welke onderdelen wij graag de aandacht gevestigd zien in de komende jaren.

Algemeen:

1. Allereerst doen wij een oproep aan het lokale bestuur om de krachten te bundelen daar waar het gaat om het overnemen van taken van de centrale overheid. Een recent voorbeeld hiervan zijn de veranderingen op het gebied van de jeugdzorg waarbij enkele vooraanstaande gemeentes hebben aangegeven deze taken niet zonder meer over te kunnen nemen. Wij verwachten van het lokale bestuur dat zij bij overname van taken de juiste afwegingen maakt.
2. Pratend over de WMO gaat het al snel over de vraag wat/welke voorzieningen worden er wel of niet vergoed door de lokale overheid. Dit vraagt om een principiële discussie waarover onderstaand meer onder punt a.
3. Ook blijft het noodzakelijk nadrukkelijk oog te hebben voor het faciliteren van activiteiten gericht op preventie alsmede het opstarten van nieuwe initiatieven.
4. Als adviescommissie hebben wij een aantal jaren professionele ondersteuning ontvangen van het GOW. Deze ondersteuning is in 2010 stopgezet en overgenomen door Zorgbelang; dit laatste voor een periode t/m medio 2011. Wij doen een beroep op u de professionele ondersteuning te handhaven omdat wij van mening zijn dat deze ondersteuning noodzakelijk is om ons werk goed uit te kunnen (blijven) voeren en zo zorg te dragen voor goede kwalitatieve adviezen.
5. Van de inwoner wordt gevraagd dat hij zich steeds meer verantwoordelijk voelt voor zijn eigen omgeving. Een streven dat wij in basis volledig onderschrijven. Hier schuilt echter ook een gevaar; daar waar vaak door vrijwilligers taken opgepakt worden, ontstaat snel de verwachting dat de verantwoordelijkheid bij de groep vrijwilligers komt te liggen. Een passende begeleiding blijft hierbij van groot belang. Als voorbeeld noemen wij de situatie rond de maaltijdvoorziening waarbij het steeds moeilijker wordt vrijwilligers te vinden om hieraan mee te werken; als hierin geen verandering komt dan ligt hier ons inziens een taak voor de lokale overheid. Speciale aandacht vragen wij in deze ook voor de dorpservicepunten.
6. De contacten tussen gemeente en het Gehandicaptenplatform zijn al jaren goed. Wij pleiten ervoor deze goede contacten te handhaven om op die manier deze mede-inwoners met een beperking zo goed en zelfstandig mogelijk te laten participeren in onze samenleving.
7. De WMO is een breed beleidsterrein. Als commissie zijn wij soms ook nog zoekende rondom welke onderwerpen ons advies noodzakelijk is (enkele voorbeelden situatie brandweer in Lage Mierde, ontwikkelingen bibliotheek, aanpassing openingstijden Loket van A tot Z, aanrijtijden ambulance). Wij adviseren u om alle raadsstukken op het gebied van de WMO minimaal aan te vullen met een zinsnede waaruit blijkt dat het betreffende onderwerp aan onze commissie is aangeboden.
8. In de diverse kernen ontstaan multifunctionele accommodaties. Deze accommodaties zijn met name in de avonden vaak goed bezet. Gedurende de dag zouden deze gebruikt kunnen worden als bijv. een soort huiskamer voor ouderen, chronisch zieken etc.
9. Maak bij de communicatie over de vele veranderingen op het gebied van de WMO zoveel mogelijk gebruik van organisaties die hun leden goed weten te bereiken zoals KVO's, KVB's, KBO's etc. Deze kanalen leveren vaak meer respons op dan een oproep in lokale bladen.

Kernpunten voor het WMO beleidsplan 2012-2015

a. Vergoeden van bepaalde voorzieningen

Naarmate de mens ouder wordt nemen de gebreken veelal toe. Het lijkt er de laatste jaren op dat op het moment dat de gebreken zich voordoen er onmiddellijk naar de (lagere) overheid wordt gekeken met de vraag “wat gaan jullie daar aan doen”; een beweging die om een “Kanteling” in denken vraagt en die college en raad noodzaakt keuzes te maken.

Voor het moment waarop er gezondheidsproblemen ontstaan is het belangrijk duidelijk toetscriteria te hebben. Naar onze mening is het absoluut noodzakelijk vast te stellen wanneer inwoners waarvoor in aanmerking komen. Belangrijke toetscriteria zijn de mate van de beperking alsmede de hoogte van het inkomen en/of het hebben van enig vermogen zijn daarbij belangrijke toetscriteria.

Suggestie: Een discussieavond/-middag met inwoners in de leeftijd > 50 jaar zou wat ons betreft een prima manier kunnen zijn om draagvlak te peilen voor een aantal van tevoren gedefinieerde stellingen. Door de inwoners duidelijk voor te lichten en de problemen te schetsen is naar onze mening het draagvlak groter dan mogelijk wordt verondersteld. Bij de tijdens zo'n bijeenkomst voor te leggen stellingen willen wij als adviescommissie graag betrokken worden.

b. Faciliteren

De bereidheid om elkaar te helpen is binnen onze gemeenschap op vele fronten aanwezig. Voorbeeld hiervan zijn de vele vrijwilligers die zich met grote regelmaat inzetten bij onze verenigingen.

Ook op latere leeftijd zijn vrijwilligers onontbeerlijk. Reeds nu zetten grote aantallen vrijwilligers zich in om diensten aan te bieden aan hen die daaraan behoefte hebben; denk daarbij o.a. aan hulp- en klussendienst, maaltijdbezorging etc. Diensten die vragen om (een centrale) coördinatie.

Ook op het gebied van welzijn zetten zich veel vrijwilligers in; hiermee wordt aan een groot aantal inwoners de nodige ontspanning geboden.

Door deze inzet wordt de lokale overheid (veel) werk en zorg uit handen genomen.

Ons verzoek: stimuleer en faciliteer dergelijke initiatieven door hiervoor WMO-gelden beschikbaar te stellen. Maak hiervoor prestatieovereenkomsten; dat hierover vervolgens verantwoording wordt afgelegd vinden wij een logisch vervolg.

c. Mantelzorger

Een speciale doelgroep die ons zorgen baart zijn de vele mantelzorgers. Het aantal mantelzorgers is moeilijk in beeld te brengen omdat een groot aantal het normaal vindt dat zij deze werkzaamheden uitvoeren en daarmee niet te koop lopen.

Ons advies: blijf alles in het werk stellen om deze mensen te ondersteunen in hun, vaak zware, taak. Heb daarbij oog voor het feit dat bijv. enkele dagen dagopvang voor de hulpbehoevende de mantelzorger de noodzakelijke stimulans blijft geven om zijn/haar taak te kunnen blijven uitvoeren. Ook de inzet van respijtzorg kan hieraan een belangrijke bijdrage leveren. De kosten gaan hier naar onze mening uit vóór de baat. Wij zijn zo vrij om op het vlak van de mantelzorg de expertise van het GOW te memoreren.

d. Sociale werkvoorziening

Ook speciale aandacht voor de inwoners werkzaam in de sociale werkvoorziening. De laatste weken gaan er berichten rond dat hierin forse aanpassingen plaats gaan vinden. Als dit betekent dat inwoners tussen het wal en het schip (dreigen te) vallen dan zal het beroep op de lokale overheid fors toenemen. Wij doen een dringend beroep op u op dit vlak maximaal samen te werken met omliggende gemeenten en WVK.

e. Jeugd

In het algemeen is er veel aandacht voor de jeugd via het CJG alsmede het platform Brede School. Er is ons

inziens (te) weinig aandacht voor de jeugd vanaf 12 tot 15 jaar. Een aantal jong volwassenen heeft haar bijdrage geleverd aan de kadernota in 2009 en aangegeven als klankbord te willen fungeren voor de gemeente. Behalve een brainstorm in het najaar van 2010 blijft het op dit vlak erg stil. Meer structurele aandacht voor deze doelgroep is gewenst.

f. Prestatievelden 7, 8 en 9.

Bij deze prestatievelden is een belangrijke rol weggelegd voor de centrumgemeente. Wij adviseren u de kosten en baten van deze onderdelen nadrukkelijk in het oog te houden.

Mei 2011

BIJLAGE 3

De Kanteling

Project De Kanteling van de VNG

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is medio 2008 gestart met het driejarige project De Kanteling. Dit project gaat over het anders vormgeven van de compensatieplicht in de Wmo. Welke ondersteuning heeft de inwoner echt nodig om te participeren? Zodat mensen met een beperking betere kansen hebben om volwaardig mee te doen aan de samenleving. Hieronder een typerend voorbeeld.

Voorbeeld

Sinds enige tijd had mevrouw Jansen (72 jaar) huishulp, lang had ze zich er tegen verzet maar onder druk van haar kinderen had ze zich tenslotte toch maar 'overgegeven'. Gelukkig had ze gisteren een goede dag en had ze alles opgeruimd en doorgewerkt. Hoefde de hulp niets te doen. Konden ze koffie drinken en wat kletsen, verhalen had ze genoeg en dan bleef de hulp lekker in de huiskamer, ver van haar spulletjes. Hoe aardig en lief de hulp ook was het idee dat een vreemde in alle kastjes zit en aan al je vertrouwde spullen komt vond ze niet prettig. Nee, uitgebreid koffie drinken en dan konden ze misschien daarna nog wat boodschappen halen. Het beloofde mooi weer te worden en een wandeling door de winkelstraat vond ze altijd erg gezellig. Als ze daarna thuiskwamen was de tijd vast op.

De Kanteling is gebaseerd op een tweetal uitgangspunten en bestaat in de praktijk uit een drietal sporen.

Eerste uitgangspunt

Inhoudelijk: Verantwoordelijkheidsladder

Het centrale inhoudelijke uitgangspunt van de Kanteling wordt gevormd door de gedachte dat een herschikking wenselijk is in de verdeling van verantwoordelijkheid voor het compenseren van participatie-belemmeringen. Onder de AWBZ en de Wvg – en ook in de eerste jaren van de Wmo – is een te centrale plaats ingeruimd voor door de overheid gefinancierde voorzieningen, waar mensen met beperkingen recht op hebben. De primaire verantwoordelijkheid voor hun participatie ligt echter niet bij de overheid maar bij hen zelf en bij hun sociale omgeving. Pas als inwoner en maatschappij het samen niet redden komt de overheid in beeld. In eerste instantie kunnen inwoner dan gebruik maken van tal van algemene voorzieningen. Pas als ook deze geen uitkomst bieden, komen individuele voorzieningen in beeld, waarbij lichte extramurale oplossingen de voorkeur hebben boven zware, institutionele oplossingen.

Deze insteek wordt gevisualiseerd in de zogenaamde verantwoordelijkheidsladder:

Tweede uitgangspunt

Proces: Resultaat/maatwerk in plaats van standaardvoorzieningen

Het centrale uitgangspunt voor de werkwijze in de Kanteling is dat het vinden van een ondersteuningsarrangement dat recht doet aan enerzijds de individuele situatie van de cliënt en anderzijds bovenstaande verantwoordelijkheidsladder vraagt om interactie en maatwerk. Toetssteen van het samengestelde arrangement is niet een protocollaire beoordeling van beperkingen en toewijzing van voorzieningen, maar de vraag of het arrangement volgens klant en gemeente zal leiden tot het (wettelijk bepaalde) resultaat: meedoen.

Drie sporen

A. Het Gesprek

Wanneer een inwoner vindt dat hij een probleem heeft waar hij zelf niet uitkomt zal hij zich (meestal) vroeg of laat ergens melden, al of niet via een ander. Bij dat eerste contact moet worden vastgesteld welk traject de inwoner zou kunnen volgen.

Vervolgens zal in dialoog worden vastgesteld wat de inwoner bedoelt en nodig lijkt te hebben om zijn probleem op te lossen. En zo komt hij uiteindelijk terecht in een arrangement op maat. Dit is een proces waarin zowel de inwoner als de gemeente een actieve rol hebben.

Iemand kan een aanvraag indienen voor bijvoorbeeld een scootmobiel, maar heeft daarmee in feite zelf al zijn probleem gedefinieerd en draagt tevens meteen een oplossing aan. Wat hij vaak nodig heeft is een gesprek om, los van eventuele oplossingen, eerst gezamenlijk vast te stellen wat er aan de hand is: de vraagverheldering.

Het is hierbij van belang dat de inwoner de ruimte krijgt om zijn verhaal te vertellen aan een deskundig persoon: de professional. De oplossing die daarna gevonden wordt kan heel goed een andere zijn dan waar de inwoner in eerste instantie mee binnenkwam. Dit is ook meteen de reden waarom we als gemeente niet kiezen voor deelname aan www.regelhulp.nl.¹

De loketconsulenten in loket van A tot Z zijn uitgebreid geschoold voor het voeren van gesprekken met inwoners. Juist door aan de “voorkant” een gesprek aan te gaan met de inwoner kan men inspelen op de persoonlijke situatie van de inwoner. Niet alleen de primaire vraag (de rolstoel of de hulp bij het huishouden) wordt behandeld maar de totale zorgsituatie/familiesysteem. Per cliënt wordt de tijd genomen om de gehele situatie in kaart te brengen. Het gaat hierbij om directe, persoonlijke, min of meer duurzame en betekenisvolle contacten of banden die mensen onderhouden met hun omgeving. We kunnen dat beschouwen als het **sociaal kapitaal** waarover iemand beschikt. Het traject van eerste contact tot ondersteuningsarrangement ziet er dus als volgt uit.

¹ Op www.regelhulp.nl vinden ouderen en mensen met een beperking of chronische ziekte aan de hand van hun eigen situatie (life events) informatie over overheidsvoorzieningen in de zorg en sociale zekerheid. Bovendien kunnen zij via deze website met één formulier tegelijk meerdere voorzieningen of een gesprek aanvragen bij de uitvoeringsorganisaties CIZ, UWV en aangesloten gemeenten.

Voorbeeld ¹

Mevrouw Jansen is tegenwoordig slecht ter been. Dat wordt steeds erger en zij komt daardoor bijna de deur niet meer uit. Wat zijzelf als haar beperking ervaart is dat ze niemand meer heeft om mee te praten. Ze denkt dat dit komt omdat ze niet makkelijk meer op pad kan gaan. In feite is zij in de afgelopen jaren veel vrienden en familie kwijtgeraakt door overlijden, door afstand en door vervreemding. Haar buurman zegt dat zijn moeder fijn rondrijdt in een elektrische rolstoel en dat hij er daardoor geen omkijken meer aan heeft. Dit brengt haar op een idee.

In een niet-gekantelde gemeente doet mevrouw Jansen een aanvraag bij de gemeente voor een elektrische rolstoel, geholpen door iemand van de ouderenvereniging waar ze lid van is. Het resultaat is dat mevrouw Jansen een prachtige elektrische rolstoel heeft, maar eigenlijk niet weet waar ze er nu mee naartoe kan gaan.

In een gekantelde gemeente wordt naar aanleiding van dezelfde aanvraag voor een elektrische rolstoel de tijd genomen voor een gesprek met mevrouw Jansen. Zij krijgt de mogelijkheid om haar verhaal te vertellen aan een loketconsulent. Het gaat hierbij niet alleen over de elektrische rolstoel, maar over haar eenzaamheid. De consulent wijst haar op allerlei clubjes in de buurt waar ze mensen kan ontmoeten (ouderen in beweging, hobbyclubs voor ouderen). Samen bekijken ze wat mevrouw Jansen nodig heeft om mee te doen aan activiteiten van haar keuze. De mogelijkheden van collectief vervoer naar dergelijke clubjes worden doorgenomen. De voor- en nadelen van hulpmiddelen om haar mobiliteit te vergroten in huis en daarbuiten komen ter sprake.

Het resultaat is dat mevrouw Jansen lid is van Ouderen in beweging en van De Zonnebloem. Bovendien doet ze mee aan een voorleesgroepje. Daar heeft ze nu al twee vriendinnen aan overgehouden die regelmatig langskomen. In huis zijn wat aanpassingen aangebracht om het haar makkelijker te maken rond te lopen en voor buiten bleek een rollator voldoende voor de korte afstanden. Voor de langere afstanden maakt ze gebruik van het collectief vervoer.

B. Voorzieningen/Arrangement

Een cruciaal onderdeel van de Kanteling is het bezien van het huidige voorzieningenaanbod in de gemeente. Om de beweging naar meer oplossingen in de sfeer van eigen kracht, sociale netwerken en algemene voorzieningen te kunnen maken, moeten er wel voorzieningen in deze sferen bestaan. Dat betekent dat de gemeente gericht moet bezien of het huidige aanbod aan voorzieningen voldoende is.

C. Juridisch/Verordening

Het derde spoor van de Kanteling betreft het vastleggen van de nieuwe uitgangspunten in het Wmo-beleid, de Wmo-verordening en de bijbehorende beleidsregels. De VNG heeft een model-verordening en beleidsregels gemaakt. Het is nadrukkelijk gewenst dat de gekantelde Wmo verordening Reusel-De Mierden begin 2012 aan de raad wordt voorgelegd.

Kanteling in Reusel-De Mierden

In Reusel-De Mierden waren we al voor de invoering van de Wmo bezig met onderzoeken hoe we de mensen zo lang mogelijk zo zelfstandig mogelijk kunnen laten meedoen in onze gemeenschap. Welke zorg heeft iemand nodig en hoe bied je die op maat aan? Waar horen welke verantwoordelijkheden te liggen, hoe geef je de zorg terug aan de werkvloer? Hoe stimuleer je familiezorg en ondersteun je de familiezorger?

De gemeente Reusel-De Mierden heeft stevige, hier en daar vernieuwende stappen gezet om mensen daadwerkelijk langer zelfstandig te kunnen laten wonen en de familiezorgers die daarvoor onmisbaar zijn te activeren en te stimuleren. Samengevat:

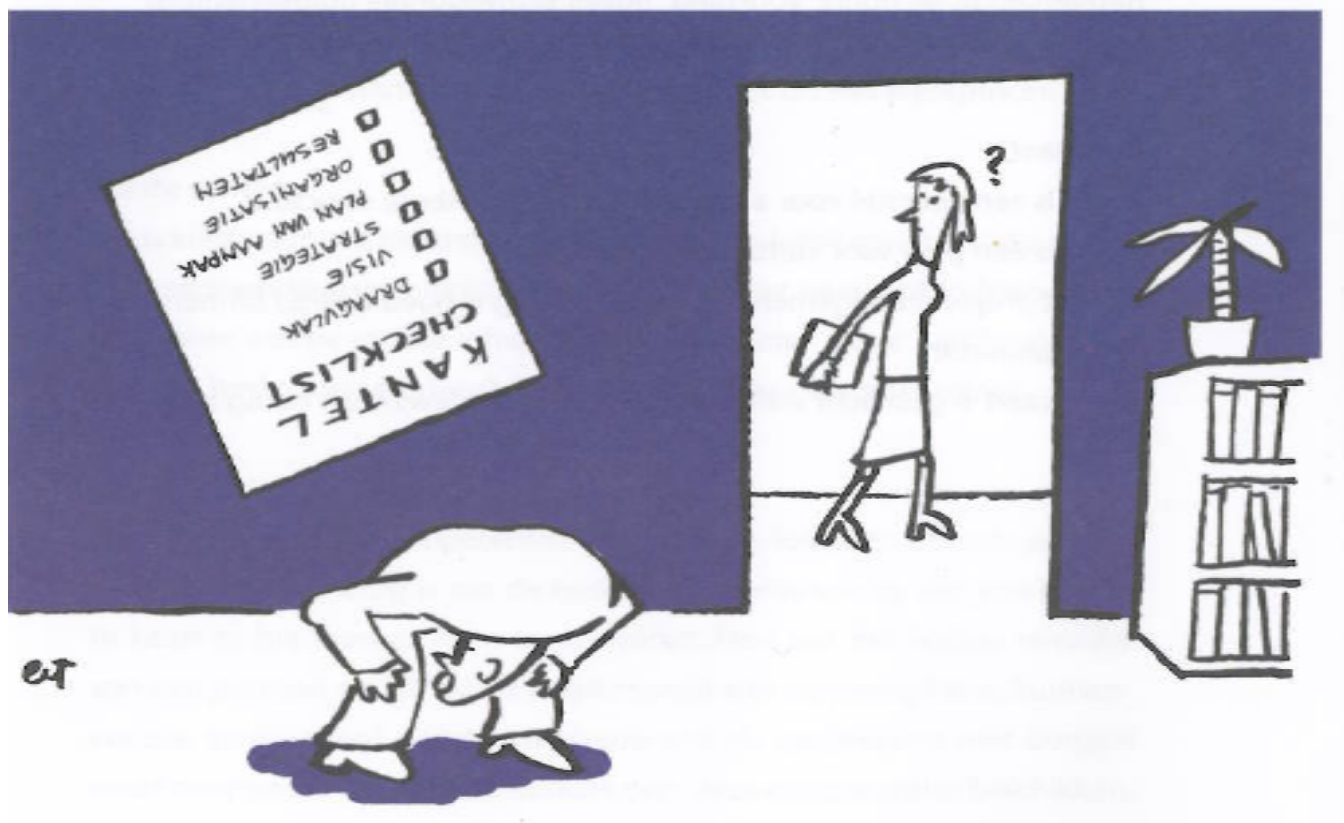
1. We hebben het loket van A tot Z bemenst met zorgprofessionals.
2. We hebben een vraaganalyse systeem (IWL) ontwikkeld dat de vraag achter de vraag zoekt waardoor er een

integraal proces van zorg in gang gezet kan worden.

3. In de vraaganalyse door het loket van A tot Z worden de mogelijkheden van familiesysteem in kaart gebracht. Ook een eventuele noodzaak van coördinatie en ondersteuning binnen het zorgsysteem komt in de vraaganalyse aan het licht.
4. We hebben besloten om de Hulp bij de Huishouding en de daaraan voorafgaande indicatie onder strikte condities te laten verzorgen door een zorgaanbieder.
5. We hebben mantelzorgcheques en het mantelzorgondersteuningsplan ontwikkeld om mantelzorgers te ondersteunen en te stimuleren.
6. We investeren in informatiebijeenkomsten (op eigen initiatief of op uitnodiging) om het gedachtegoed van de Kanteling (eigen kracht) bij inwoners onder de aandacht te brengen.

Investeren in De Kanteling.

Duidelijk is dat het systeem van uitsluitend individuele voorzieningen op de lange termijn onbetaalbaar is. Daarom zullen we nu moeten investeren in de wederopbouw van de civil society en de opbouw van algemene voorzieningen. De opbouw van de civil society start bij de cliënt zelf. In elke cliënt situatie zal bezien moeten worden of eigen kracht aanwezig is of uitgebouwd kan worden. Daarna moet bezien worden of er steunsysteem rondom de cliënt gevormd kan worden middels eventueel familiezorg of ondersteuning door vrijwilligers. Deze familiezorgers en vrijwilligerszorg moeten ook ondersteund en gefaciliteerd worden. Dit gebeurt door professionals en door (respijt) voorzieningen. Dit vergt een investering die zich echter op termijn terug verdiend vanwege een minder groot beroep op individuele voorzieningen en heeft in deze dus een sterk preventief karakter. Het Kantelinggesprek moet leiden tot een arrangement waarmee de beperkingen van de hulpvrager worden gecompenseerd op basis van de participatieambitie van de cliënt. Daarnaast zal tijdens elk Kantelinggesprek ook besproken moeten worden of de hulpvrager mogelijk zelf een rol wil én kan spelen binnen de informele vrijwilligerszorg. Heeft de hulpvrager de capaciteit en mogelijkheid om zelf iemand anders van dienst te zijn als vrijwilliger? Deze vorm van wederkerigheid moet besproken worden en dit moet ingebouwd worden binnen "het gesprek". Dus naast iemands beperkingen worden ook iemands capaciteiten in beeld gebracht. De wederkerigheid is altijd op vrijwillige basis. Er mag nooit sprake zijn van gedwongen inzet. Deze wederkerigheid heeft diverse voordelen: Het zelfbeeld van de "hulpvrager" krijgt een positieve impuls aangezien hij/zij een maatschappelijke bijdrage levert. Er is sprake van participatie en

BIJLAGE 4

Gebruikte afkortingen en termen

Gebruikte afkortingen en termen

AWBZ	Algemene wet bijzondere ziektekosten
CAK	Centraal Administratie Kantoor
Civil Society	Systeem van verbanden waarvan mensen vrijwillig deel uitmaken en buiten de sfeer vallen van ‘gevestigde’ verbanden zoals overheid en familie
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
CJG	Centrum voor jeugd en gezin
CWI	Centrum voor werk en inkomen
GGD	Gemeentelijke GezondheidsDienst
GOW	GOW welzijnswerk (welzijnsorganisatie)
MEE	De organisatie MEE biedt informatie en ondersteuning aan mensen met een beperking, een chronische ziekte of een stoornis in het autistisch spectrum en hun ouders, verzorgers en verwanten
PGB	Persoonsgebonden budget
VNG	Vereniging van Nederlandse gemeenten
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
WVG	Wet voorzieningen gehandicapten
WWB	Wet werk en bijstand
PGB	Persoonsgebonden budget
ZIN	Zorg in natura
WIJ	Wet Investeren In Jongeren
Wajong	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
Wwnv	Wet werken naar vermogen

Gebruikte begrippen:

Vraagstelling: dit is de vraag in de woorden van de cliënt.

Vraagverheldering: vaststellen of het een vraag betreft op het gebied van wonen, welzijn, inkomensondersteuning of zorg. M.a.w. is dit een vraag voor het loket van A tot Z?

Integrale vraaganalyse: Bestaat uit het “doorzien” van de vraag van de cliënt en indien nodig het doorgeleiden naar de juiste backoffice. In deze fase probeert men verbanden te leggen met andere problemen die bewust of onbewust bij de cliënt leven. Het is afhankelijk van de vraag en de situatie van de cliënt of je een integrale vraaganalyse moet doen. In bepaalde situaties kan worden volstaan met de vraagstelling/vraagverheldering.

Cliëntvolgsysteem (ZoomBIM): Bestaat uit in beeld gebrachte netwerk, de historie van de gedane aanvragen van de cliënt in het loket van A tot Z en de nog lopende aanvragen.

Algemeen gebruikelijke voorzieningen: Dit zijn voorzieningen die normaal in winkels te koop zijn, die door de gemiddelde Nederlander gebruikt worden en die in een geaccepteerde prijsstelling hebben. Deze voorzieningen zijn dus niet speciaal bedoeld voor mensen met een beperking. Wat hier onder valt verschuift in de tijd. Voorbeelden zijn de mobiele telefoon en de hoge toiletpot. Algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn voorliggend op individuele voorzieningen.

Algemene voorzieningen: Voorzieningen waar iedereen, of een bepaalde groep inwoners gebruik van kan maken, soms met een lichte toets. De toegang tot algemene voorzieningen is laagdrempelig. Een algemene voorziening is per definitie geen individuele voorziening en de Wmo regels rond eigen bijdragen/eigen aandeel gelden niet. Voorbeelden zijn:

- sociale alarmering
- maaltijdservice
- was-en strijkservice
- ramen wasservice
- rolstoelpools en scootmobiel pools voor incidenteel gebruik van deze voorzieningen
- kortdurende huishoudelijke hulp

Individuele voorzieningen: Dit zijn voorzieningen die genoemd worden in prestatieveld 6 van de Wmo. De wet bepaalt dat gemeenten over individuele voorzieningen een eigen bijdrage kunnen heffen en dat gemeenten inwoners de keuze moeten geven tussen een voorziening in natura of een persoonsgebonden budget. Het aanvragen en toekennen wordt geregeld in een verordening.

Afhankelijk van de manier waarop de toegang geregeld is kan een voorziening collectief of individueel zijn. Een voorbeeld hiervan is het collectief vraagafhankelijk vervoer. Als inwoners daar alleen gebruik van kunnen maken met een beschikking, dan is er sprake van een individuele voorziening. Als de toegang tot het vervoer bijvoorbeeld categoriaal aan alle mensen van 75 jaar en ouder wordt verleend is er sprake van een collectieve voorziening.